

**Standardy Ochrony
Małoletnich
w Zespole Szkolno –
Przedszkolnym nr 2
w Radomiu**

**wersja skrócona dla
małoletnich**

1. Prawa dziecka - co musicie o nich wiedzieć?

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, gwarantującymi prawa dziecka, są: Konstytucja RP, Konwencja o prawach dziecka i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Należy się Wam szczególna opieka i ochrona, bo nie zawsze jesteście w stanie należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo. Wszystkie dzieci mają takie same prawa.

1. Prawa dziecka sformułowano, kierując się kilkoma ważnymi zasadami.

- 1) **Zasadą dobra dziecka**, która oznacza, że wszystkie działania podejmowane wobec dziecka muszą leżeć w jego jak najlepiej pojętym interesie.
- 2) **Zasadą równości**, co oznacza, że wszystkie dzieci są równe wobec prawa, bez względu na to, skąd pochodzą, jaką mają płeć. Ustalono również zasadę poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców, która oznacza, że to rodzina jest najważniejsza, a państwo ingeruje tylko w uzasadnionych przypadkach i wedle określonych procedur.
- 3) **Zasadą pomocy państwa**, wedle której zobowiązane jest ono do pomagania rodzinom, które takiej pomocy potrzebują.

2. Każde dziecko ma prawo do:

- 1) bezpłatnej i obowiązkowej nauki (na etapie szkoły podstawowej) na zasadzie równych szans z innymi uczniami;
- 2) wolności swojego wyznania, wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji;
- 3) ochrony swoich praw, w tym do ich znajomości oraz – jeśli są one w jakikolwiek sposób naruszane – do ich dochodzenia;
- 4) wychowania w duchu pokoju, godności, tolerancji, wolności, równości i solidarności;
- 5) niedyskryminacji, niezależnie od tego, jakiej rasy jest dziecko, jaki ma kolor skóry, jakiej jest płci, jakim posługuje się językiem, jaką religię i poglądy wyznaje, z jakiej rodziny pochodzi, czy jest osobą z niepełnosprawnością oraz z jakiegokolwiek innego powodu;
- 6) wypoczynku i czasu wolnego od nauki;
- 7) ochrony przed przemocą fizyczną i psychiczną;
- 8) ochrony swojej prywatności, w tym do ochrony swojej korespondencji, również na portalach społecznościowych;
- 9) wyrażania swoich poglądów, swobodnej wypowiedzi, dostępu do informacji, w tym również pochodzącej z zagranicy;
- 10) zrzeszania się w klubach, stowarzyszeniach i innych organizacjach oraz do udziału w pokojowych zgromadzeniach i demonstracjach.

3. Każde dziecko ma również:

- 1) prawo do nietykalności osobistej;
- 2) prawo nierekrutowania do wojska poniżej 15. roku życia;

- 3) prawo do odpowiedniego standardu życia;
- 4) prawo do ochrony życia;
- 5) prawo do zabezpieczenia socjalnego;
- 6) prawo do opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 7) prawo do ochrony pracy podejmowanej w ramach wakacyjnego zarobku lub w ramach nauki;
- 8) prawo do życia i rozwoju;
- 9) prawo do korzystania z dóbr kultury;
- 10) prawo do znajomości swoich praw;
- 11) prawo do tożsamości i identyczności (prawo do nazwiska, imienia, obywatelstwa, wiedzy o własnym pochodzeniu);
- 12) prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi;
- 13) prawo do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych i wszelkiego okrucieństwa.

4. Każde dziecko ma prawo w szkole do:

- 1) tego, aby szkolna dyscyplina stosowana była wobec niego bez naruszania jego godności;
- 2) używania własnego języka oraz posiadania i korzystania z własnej tożsamości;
- 3) wychowania w duchu zrozumienia innych, tolerancji i przyjaźni;
- 4) zapoznania się z programem nauczania, z wymaganiami edukacyjnymi oraz kryteriami oceniania zachowania;
- 5) oceny swoich postępów w nauce i zachowaniu, które nie będą przed nim ukrywane oraz zostaną mu wytłumaczone;
- 6) tego, żeby została zachowana równowaga między nauką a czasem wolnym, w którym może rozwijać własne zainteresowania;
- 7) redagowania i wydawania szkolnej gazetki, wyboru nauczyciela, który będzie opiekunem samorządu szkolnego;
- 8) organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem ZSP nr 2.

2. Wykaz telefonów i adresów mailowych instytucji pomocowych

1. Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Możesz skontaktować się z:

- 1) **Policją 997;**
- 2) **dzwoniąc na numer alarmowy 112;**
- 3) **Pogotowiem Ratunkowym 999;**
- 4) **Strażą Pożarną 998.**

2. Możecie też skontaktować się z innymi instytucjami niosącymi pomoc dzieciom. Oto jedne z nich:

1) Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka – 800 12 12 12.

Telefon skierowany do wszystkich dzieci, które potrzebują pomocy. Numer działa przez całą dobę, siedem dni w tygodniu. W celu otrzymania wsparcia możesz skontaktować się także za pośrednictwem czatu na stronie internetowej Rzecznika Praw Dziecka www.brpd.gov.pl.

2) Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży - 116 111.

Jeżeli czujesz się krzywdzony i potrzebujesz pomocy – możesz zadzwonić pod ten numer. Specjaliści porozmawiają z Tobą o każdym trudnym problemie i udzielą Ci pomocy. Telefon działa 7 dni w tygodniu całodobowo. Możesz także zarejestrować się na stronie www.116111.pl i napisać wiadomość.

3) Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” - 801 120 002.

To numer, pod który mogą dzwonić ofiary przemocy w rodzinie, a także osoby, które usłyszały o takiej przemocy lub są jej świadkami. Konsultacje prowadzone są telefonicznie lub mailowo pod adresem: niebieskalinia@niebieskalinia.info

4) Całodobowa infolinia Fundacji ITAKA - 800 080 222.

Całodobowa, bezpłatna infolinia dla dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Jeśli czujesz się przygnębiony, masz problemy w szkole lub w domu, lub jesteś ofiarą przemocy, tutaj też czekają na Ciebie specjaliści. Konsultanci odpowiedzą na twoje pytania, doradzą, co możesz zrobić w swojej sytuacji. Możesz skontaktować się także przez stronę: www.liniadzieciom.pl.

5) Dyzurnet.pl - 801 615 005.

Pod tym numerem można zgłaszać informacje o wszystkich nielegalnych i niepokojących treściach znalezionych w Internecie. Twoje zgłoszenie może być anonimowe, to znaczy, że nikt nie dowie się o tym, że to Ty zgłosiłeś nielegalne treści. Niepokojące Cię treści możesz też zgłosić poprzez stronę www.dyzurnet.pl lub e-mailowo: dyzurnet@dyzurnet.pl.

6) Ogólnopolski Telefon Zaufania - 800 199 990.

To numer, pod którym uzyskasz pomoc oraz wsparcie, jeśli Twój problem związany jest z narkotykami lub uzależnieniem od narkotyków. Telefon jest czynny codziennie od 16:00 do 21:00, z wyjątkiem świąt państwowych.

2.1. Wykaz placówek funkcjonujących w Radomiu, udzielających pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej

1. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu**, ul. Limanowskiego 134, tel. **48 360 84 88**, email: sekretariat@mops.radomn.pl.

2. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu, Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy**, ul. Grabowa 17, tel. **48 360 89 40** e-mail: przemoc@mops.radom.pl - realizacja procedury „Niebieskie Karty”, pomoc psychologiczna, wsparcie socjalne, praca socjalna.

3. **Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu**, ul. Malczewskiego 20 b, tel. **48 362 27 45**, email: pomoc@tpd.radom.pl – pomoc psychologiczna i prawna, zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie (hostel).

4. **Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie** prowadzony przez Caritas Diecezji Radomskiej w Radomiu, ul. Kościelna 5, tel. 48 365 10 87, email: radom@caritas.pl – pomoc psychologiczna i prawna.

3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w ZSP nr 2

1. Uczniowie i dzieci mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym i przedszkolnym. Nauczyciele i personel szkolny/przedszkolny chronią uczniów i dzieci oraz zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie i dzieci mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
3. Uczniowie i dzieci uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów, nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów i dzieci wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/ wartości osobistej. Uczniowie i dzieci są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami i dziećmi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu: proszę, dziękuję, przepraszam, uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie i dzieci budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie i dzieci okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie i dzieci nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów i koleżanek.
9. Uczniowie i dzieci mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów i dzieci nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie i dzieci nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów i dzieci.

11. Uczniowie i dzieci mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników ZSP nr 2 o zaistniałych zagrożeniach.

12. Jeśli uczeń lub dziecko jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np. pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w ZSP nr 2 procedurami).

13. Wszyscy uczniowie i wszystkie dzieci znają obowiązujące w ZSP nr 2 procedury bezpieczeństwa. Wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów i dzieci, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole i w przedszkolu zwrócić o pomoc.

14. Jeśli uczeń lub dziecko stało się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole i w przedszkolu pomoc, zgodnie z obowiązującymi w ZSP nr 2 procedurami.

4. Niedozwolone zachowania małoletnich w ZSP nr 2

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów, dzieci oraz innych osób:

a) **agresji i przemocy fizycznej w różnych formach**, np.

- bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
- wymuszenia;
- napastowanie seksualne;
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- fizyczne zaczepki;
- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- rzucanie w kogoś przedmiotami;
- podkładanie komuś nogi, przepychanie się łokciami;

b) **agresji i przemocy słownej w różnych formach**, np.

- obelgi, wyzwiska
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- bezpośrednie obrażanie ofiary;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary
- groźby;

c) **agresji i przemocy psychicznej w różnych formach**, np.

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
- wulgarne gesty;
- śledzenie/szpiegowanie;
- obraźliwe SMSy i MMSy;
- wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania; telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
- niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
- straszenie;

- gapienie się;
  - szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w ZSP nr 2 lub w klasie, np. rzucanie kamieniami lub innymi przedmiotami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie ZSP nr 2.
  3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub zajęć edukacyjnych.
  4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
  5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.
  6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, e-papierosów, picie alkoholu.
  7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
  8. Niestosowne odzywanie się do kolegów/koleżanek lub innych osób w szkole lub poza nią.
  9. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
  10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
  11. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów/koleżanek lub innych osób oraz własności szkolnej.
  12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów i dzieci.
  13. Wysługiwanie się innymi uczniami i dziećmi w zamian za korzyści materialne.
  14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami/koleżankami. Udział w bójce.
  15. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
  16. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów, innych dzieci (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
  17. Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad kolegami/koleżankami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
  18. Aroganckie, niegrzeczne zachowanie wobec innych uczniów/dzieci, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów i koleżanek oraz innych osób w szkole i przedszkolu.
  19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/ osób bez ich zgody.
  20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
  21. Stosowanie wobec innych uczniów, dzieci różnych form cyberprzemocy.

5. Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu

1. Sieć internetowa w ZSP nr 2 jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie ZSP nr 2 jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe.
4. Na terenie ZSP nr 2 dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:

- 1) pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych, z informatyki lub innych zajęć edukacyjnych.
5. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
6. Uczniowie korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.
7. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
8. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela, zgodnie z obowiązującym regulaminem i instrukcją korzystania z komputerów i innych urządzeń elektronicznych.

5.1. Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Na terenie ZSP nr 2 obowiązuje uczniów zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w czasie całego pobytu, tj. w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych, dodatkowych zajęć edukacyjnych, przerw, pobytu w świetlicy, a także przed i po skończonych zajęciach edukacyjnych – zapis obowiązujący w statucie szkoły.
2. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
3. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
4. Uczniowie nie mogą korzystać w celach prywatnych z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły.
5. Uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych.
6. Jeśli uczeń czeka na ważną informację (połączenie, SMS) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
7. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
8. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

5.2. Zagrożenia dla małoletnich w Internecie

1. Małoletni są narażeni w Internecie na wiele zagrożeń. Można do nich zaliczyć między innymi:

- 1) **złośliwe oprogramowanie** – w tym wirusy, konie trojańskie czy robaki komputerowe;
- 2) **phishing** – technika, która polega na wyłudzeniu poufnych danych poprzez podszywanie się pod inne osoby lub instytucje w celu wykradania poufnych danych swoich ofiar, np. do bankowości internetowej, poczty e-mail, sklepu internetowego czy innego miejsca udostępniania wrażliwych informacji;
- 3) **pornografia** - treści promujące przemoc, nielegalne i przestępcze działania;
- 4) **SPAM** – niechciane wiadomości;
- 5) **kradzież tożsamości** – np. z wykorzystaniem narzędzi sztucznej inteligencji;
- 6) **mowa nienawiści (internetowy hejt)**;
- 7) **siecioholizm** - uzależnienie od komputera i sieci;
- 8) **upublicznianie prywatnych zdjęć, nagrań i wiadomości**;
- 9) **falszywe sklepy internetowe**.

2. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające dzieci, uczniów przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi. Należy podjąć działania zwiększające bezpieczeństwo dzieci w sieci:

- 1) zabezpiecz urządzenia za pomocą antywirusa - zainstaluj oprogramowanie antywirusowe zarówno na komputerze, jak i na telefonie;
- 2) nie zapominaj o regularnych aktualizacjach;
- 3) ustaw na każdej stronie swojego konta unikalne i trudne do rozszyfrowania hasło. Powinno ono być odpowiednio skomplikowane – składać się z dużych i małych liter, cyfr i znaków specjalnych. Możesz skorzystać z menedżerów haseł. Nie zapomnij też ustawić klucza zabezpieczeń do sieci Wi-Fi;
- 4) włącz uwierzytelnianie dwuskładnikowe to dodatkowe zabezpieczenie przed włamaniem – np. do bankowości internetowej, na skrzynkę mailową czy konto w serwisie społecznościowym. Jeśli cyberprzestępca wykradnie dane logowania (login i hasło), nie wystarczą mu one, aby uzyskać dostęp. Będzie to możliwe dopiero po podaniu dodatkowych informacji, np. numeru PIN czy kodu w przesłanej na telefon wiadomości SMS.
- 5) zadbaj o to, aby konta w mediach społecznościowych były odpowiednio skonfigurowane pod kątem ustawień prywatności. Upewnij się, że prywatne treści – zarówno udostępniane wiadomości, zdjęcia, jak i filmy – są widoczne tylko przez bliskich znajomych.

6. Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznania przez niego krzywdy

Rodzaj krzywdy

6.1. Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego

Opis sytuacji:

Ktoś przez dłuższy czas stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

1. Przemoc fizyczną: atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami.

2. Przemoc słowną: obelgi, bezpośrednio obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć.

3. Przemoc psychiczną: poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub tzw. „pokojach do czatowania” (które z reguły są anonimowe w odróżnieniu od SMS-ów, pochodzących z konkretnych telefonów); telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczenie rzeczy należących do ofiary; straszenie; gapienie się; szantażowanie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym wychowawcy, innemu nauczycielowi lub pracownikowi ZSP nr 2. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym wychowawcę, nauczyciela lub pracownika szkoły/przedszkola. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka.

2. Wychowawca, nauczyciel lub inny pracownik, do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami, jeśli wyrażą oni wolę uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym.

Działania ZSP nr 2

1. Szkoła podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika ZSP nr 2, który zaobserwował fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania. Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się określone konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.

2. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z pedagogiem lub psychologiem szkolnym (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).

3. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę lub innego nauczyciela, pracownika ZSP nr 2 oraz swoich rodziców. Wspólnie z wychowawcą, pedagogiem lub psychologiem szkolnym i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi ZSP nr 2, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

Działania ZSP nr 2

W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor ZSP nr 2 zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

Rodzaj krzywdy

6.2. Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego

Ktoś (osoba Ci znana lub nieznana) okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie. Ktoś celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy wychowawcy, innemu nauczycielowi lub innemu pracownikowi ZSP nr 2. Przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.
2. Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom.
3. O zaistniałym zdarzeniu możesz opowiedzieć pedagogowi lub psychologowi szkolnemu, który zgodnie z Twoimi potrzebami, udzieli Ci wsparcia pedagogiczno-psychologicznego lub innej formy pomocy.

Działania ZSP nr 2

1. Wychowawca informuje Twoich rodziców, pedagoga lub psychologa szkolnego oraz dyrektora ZSP nr 2 o zaistniałym zdarzeniu.
2. Wychowawca i pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani.
3. Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy został ustalony lub wskazany, wychowawca informuje o tym jego rodziców. Wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny podejmują działania wyjaśniające zaistniałą sytuację oraz informują o nich i ich wyniku rodziców sprawcy.
4. Szkoła stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące. Zobowiązuje też sprawcę do oddania Ci skradzionej rzeczy lub w uzgodnieniu z jego rodzicami - do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.
5. Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, wychowawca poinformuje Twoich rodziców o kradzieży lub zniszczeniu należącej do Ciebie rzeczy oraz przekaze rodzicom informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.

Rodzaj krzywdy

6.3. Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste.

Pamiętaj!

Jeżeli dzieje Ci się w domu jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika szkoły/przedszkola, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne działania, mające na celu Twoją ochronę.

Jeśli jednak wychowawca, nauczyciel lub inni pracownicy ZSP nr 2 zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Możesz ujawnić wychowawcy, nauczycielowi lub innemu pracownikowi ZSP nr 2, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca lub inny nauczyciel, pracownik ZSP nr 2 podejmie interwencję w Twojej sprawie:

1) wspólnie z pedagogiem lub psychologiem szkolnym zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

3. Może wystąpić również przypadek, że wychowawca, nauczyciel lub inny pracownik ZSP nr 2 obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.

Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie – opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach.

Działania ZSP nr 2

1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, wychowawca lub inny pracownik ZSP nr 2 zgłasza problem pedagogowi lub psychologowi szkolnemu i pielęgniarce (w przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia).

2. Pedagog lub psycholog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora ZSP nr 2. Pedagog lub psycholog szkolny wraz z wychowawcą planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.

3. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem lub psychologiem szkolnym. Udzieli Ci on wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby, zaplanuje działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.

Uwaga!

1. Gdyby zaplanowane przez ZSP nr 2 działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog lub psycholog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.

2. W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, pedagog lub psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem ZSP nr 2 powiadamia sąd rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich.

3. W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu dyrektor ZSP nr 2 powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Twoja szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.

Rodzaj krzywdy

6.4. Nierówne traktowanie – dyskryminacja ucznia małoletniego

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę. Przejawy dyskryminacji w szkole:

1) Ktoś wyśmiewa się, drwi, szydzi, prześladuje Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji seksualnej lub z jakiegokolwiek innej przyczyny.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Porozmawiaj z wychowawcą, nauczycielem, któremu ufasz lub z innym pracownikiem ZSP nr 2. Opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić nauczyciela lub innego pracownika o pomoc i interwencję w tej sprawie.

2. Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.

3. Zasięgnij porady pedagoga lub psychologa szkolnego – opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog lub psycholog szkolny zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

Działania ZSP nr 2

1. Wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy/sprawców. Informują o zdarzeniu dyrektora ZSP nr 2.
2. Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.
3. Szkoła po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu oraz motywację sprawcy do popełnienia takiego czynu, stosuje określone w statucie środki dyscyplinujące sprawcę. Wychowawca poinformuje o nich rodziców sprawcy.

Rodzaj krzywdy

6.5. Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Treści szkodliwe, nielegalne, niepożądane to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje i które promują czy też przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania. To treści niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia, popularyzujące działania niezgodne z prawem, nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, korzystania z narkotyków, alkoholu, itp.)

Cyberprzemoc ma miejsce wtedy, gdy doświadczyłeś przemocy w sieci w jakiegokolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie. Zbierz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail, SMSy, MMSy).
2. Zgłoś ten fakt wychowawcy, nauczycielowi, pedagogowi lub psychologowi szkolnemu lub innemu pracownikowi ZSP nr 2.

Działania ZSP nr 2

1. Wychowawca, nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel lub inny pracownik ZSP nr 2 poprosi o pomoc nauczyciela informatyki.
2. Jeśli masz świadków doświadczonej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi lub innemu pracownikowi ZSP nr 2.
3. Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy

cyberprzemocy. Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone w statucie szkoły środki dyscyplinujące.

4. Jeżeli upowszechniane treści naruszały obowiązujące prawo, dyrektor ZSP nr 2 złoży zawiadomienie na policję.

5. Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformuje Twoich rodziców lub nawet policję – decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, pedagogiem lub psychologiem szkolnym, rodzicami i dyrektorem ZSP nr 2.

6. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z pedagogiem lub psychologiem szkolnym lub innym nauczycielem, pracownikiem ZSP nr 2, któremu ufasz.

7. Jeżeli treści szkodliwych, nielegalnych, niepożądanych nie można bezpośrednio powiązać z uczniami i dziećmi ZSP nr 2, dyrektor zgłosi incydent na policję.

Rodzaj krzywdy

6.6. Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Gdy sprawcą jest uczeń/dziecko – kolega/ koleżanka ofiary ze szkoły czy klasy, skontaktuj się z wychowawcą lub innym nauczycielem. Przedstaw mu sytuację (szczegóły sprawy), okoliczności naruszenia Twoich praw.

2. Poinformuj równocześnie o zaistniałym zdarzeniu rodziców.

3. W miarę Twoich możliwości zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw. Zgromadź sam lub z pomocą pracownika szkoły (nauczyciel informatyki) materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub MMS/SMS).

4. Przekaż dowody rodzicom i wychowawcy.

5. Dokonaj zmian identyfikujących Cię w sieci – powinni być przy tym Twoi rodzice.

Działania ZSP nr 2

1. Szkoła/przedszkole podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy naruszenia Twoich praw do ochrony wizerunku i danych osobowych.

2. Zadba o to, aby informacje narażające Cię na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

3. Jeżeli naruszenie twojej prywatności lub wyłudzenie czy kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem Tobie szkody majątkowej lub osobistej – to dyrektor ZSP nr 2 i rodzice powinni przekazać dowody policji. Decyzję o powiadomieniu policji podejmuje dyrektor ZSP nr 2 w porozumieniu z rodzicami. W takiej sytuacji identyfikacji sprawcy dokonuje policja.

4. Jeżeli naruszenie Twoich praw skutkuje dla Ciebie dużym obciążeniem emocjonalnym, zwróć się do pedagoga lub psychologa szkolnego o wsparcie, którego potrzebujesz. Zaplanuj

oni wraz z Tobą i Twoimi rodzicami rodzaj pomocy dla Ciebie i wdrożą działania chroniące Cię przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, których doświadczasz.

Rodzaj krzywdy

6.7. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Seksting polega na wysyłaniu innym osobom przez Internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów. Jest to niebezpieczne zjawisko, ponieważ raz wysłane treści mogą zostać zapisane i użyte w dowolny sposób. Mogą też trafić w ręce niepowołanych osób i stają się narzędziem cyberprzemocy: szantażu czy zastraszania osoby, która się na nich znajduje. Mogą zostać przesłane innym osobom bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Rodzaje sekstingu

1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.
2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.
3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób w celu upokorzenia osoby na nich zaprezentowanej lub zostają rozpowszechnione omyłkowo, jednak są zastosowane jako narzędzie cyberprzemocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Ty i/lub Twoi rodzice lub opiekunowie prawni uznają, że jesteś ofiarą sekstingu:

1. Opowiedz o nim dokładnie rodzicom, wychowawcy, pedagogowi lub psychologowi szkolnemu lub innemu pracownikowi ZSP nr 2, któremu ufasz.
2. Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej - przesyłane zdjęcia, zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia. Dzięki nim możliwa będzie identyfikacja sprawcy. Ponieważ seksting jest karalny, skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie.
3. Przekaż zebrane materiały wychowawcy lub pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.

Działania ZSP nr 2

1. W szkole zostanie przeprowadzona analiza dowodów oraz postępowanie mające na celu ustalenie sprawcy. Jeżeli niektóre z tego typu materiałów rozesłanych do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, dyrektor ZSP nr 2 ma obowiązek zgłoszenia incydentu na policję.
2. Wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny biorąc pod uwagę Twoje dobro, poinformują o zdarzeniu Twoich rodziców.
3. Jeżeli celem sprawcy było upokorzenie Ciebie, sprawca/sprawcy zostaną wezwani do dyrektora ZSP nr 2. Przedstawione zostaną sprawcom dowody, okoliczności zdarzenia,

konsekwencje, jakimi skutkuje takie zachowanie. Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące, określone w statucie szkoły.

4. W sytuacji każdego rodzaju sekstingu zostaniesz otoczony przez szkołę opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa na temat samego zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla Ciebie – ofiary sekstingu, z szacunkiem dla Twojej indywidualności i przeżytego stresu.